

2
СПЕЦВИПУСК
2019

ISSN 2528-8253

9 772528 825007 >

ОТО
ЛАРИНГО

ОТО
ЛАРИНГО

ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЯ ТОРИНОЛАРИНГОЛОГИЯ TORHINOLARYNGOLOGY

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

2-С (2) 2019

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

ЗАБОЛОТНИЙ Д.І.

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

САМБУР М.Б.

ЗАСНОВНИКИ

Державна установа «Інститут отоларингології
ім. проф. О.С. Коломійченка Національної академії
медичних наук України»

Громадське об'єднання «Українське наукове
медичне товариство лікарів-оториноларингологів»

ВИДАВНИК

ТОВ «ВІСТКА»

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

03057, Україна, м. Київ, вул. Зоологічна, 3

Тел. +38044 483 12 82

Тел./факс +38044 483 15 80

АДРЕСА ВИДАВНИКА

01042, Україна, м. Київ, Новопечерський пров., 5

Тел./факс +38044 583 50 94

Спеціальний випуск журналу «Оториноларингологія» присвячено роботі Щорічної традиційної осінньої конференції Українського наукового медичного товариства лікарів-оториноларингологів з міжнародною участю «Сучасні технології діагностики та лікування в оториноларингології» (7-8 жовтня 2019 р.).

Відповідальна за випуск: Холоденко Т.Ю.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: серія KB №23640-13480P,
видане Міністерством Юстиції України 20.12.2018 р.

Видання засновано у січні 1924 р. і до грудня 2018 р. виходило під назвою
«Журнал вушних, носових і горлових хвороб»

здатністю 1 нм і максимальним збільшенням 1 000 000. Елементний склад локальної ділянки визначали за допомогою енергодисперсійного спектрометра «X-max 80 mm²» («Oxford Instruments», Великобританія).

Вивчено візуальні особливості та мікроелементний склад найбільш вживаних матеріалів для ендодонтичного протезування. Відповідно відмічено певну однорідність структури – монокристали чи суміш кристалів із формуючими матеріалами. У складі зразків, що досліджувались, виявлялись в залежності від матеріалу С, О, Na, Ca, S та такі речовини, як Ba, Zr, Si, W, Co, Ti, Al. При аналізі грибкових тіл встановлено, що у зразках, які видалені із синусів пацієнтів із потенційно можливою ятрогенною природою виявлено у всіх зразках наявність мікроелементів, які представлені Ba, Zr, W, Co, Ti, Al у кількості, яка не характерна для біологічної тканини. При чому, внаслідок аналізу мікроелементного складу, в кожному випадку вдавалось провести аналогію вмісту мікроелементів певного виду із вмістом таких у матеріалах, що застосовуються для ендодонтичного лікування у якості основних складових речовин чи маркерів.

У зразках із грибковим тілом неятрогенного походження відмічалась неоднорідна стру-

ктура матеріалу, характерна для органічного тіла мікроелементний склад якої представлений переважно (С, N, О, Na, P, Cl, Ca, Mg) при відсутності мікроелементів, притаманних екзогенним матеріалам.

В складі рентгеншільних ділянок грибкових тіл підвищений вміст Zn був виявлений лише у 3 пацієнтів (15,4%) з масовою часткою – від 9,67% до 43,5 %, в інших випадках вказаний елемент не виявлявся, що ставить під сумнів значимість накопичення цинку, як продукту розпаду металопротейназ у формуванні ділянок підвищеної рентгенологічної щільності грибкових тіл.

Висновки: Метод скануючої електронної мікроскопії в комбінації з спектрометрією може бути використаним для ідентифікації екзогенного (ятрогенного) походження речовини у грибковому тілі приносівих синусів. Грибкові тіла ятрогенної природи характеризуються включеннями в структуру по типу кристалів із наявністю в їх складі елементів не характерних для тканин людського тіла (Ba, Zr, W, Co, Ti, Al), які і зумовлюють підвищену рентгенологічну щільність тканини грибкового тіла. Значимий вміст Zn в складі рентгенконтрастних ділянок грибкових тіл виявлено у 15,4% випадків.

© В.О. Шкорботун, Я.В. Шкорботун, 2019

Н.О. ШУШЛЯПИНА, А.В. ЛУПЫРЬ, М.И. ЯЩЕНКО, Я.В. НОСОВА, С.А. ХУДАЕВА,
А.Е. ЧЕРНЯКОВА, Е.А. АНОХИНА (ХАРЬКОВ, УКРАИНА)

КОМПЬЮТЕРНАЯ КАПИЛЛЯРОСКОПИЯ КАК ДИАГНОСТИЧЕСКИЙ КРИТЕРИЙ ОЦЕНКИ МЕТОДОВ РАДИОВОЛНОВОГО И ЛАЗЕРНОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ НА НИЖНИЕ НОСОВЫЕ РАКОВИНЫ ПРИ ХРОНИЧЕСКОМ ГИПЕРТРОФИЧЕСКОМ РИНИТЕ

Ринология является одной из самых быстро развивающихся высокотехнологичных областей, где применение современных методов диагностики и лечения продиктовано, в первую очередь, условиями их применения – особенностями кровоснабжения полости носа, носовых раковин, что требует обоснованных методик оценки микроциркуляторного русла. Одним из основных и часто встречающихся объективных симптомов хронического ринита является увеличение объема нижних носовых раковин, причиной которых являются их выраженная гипертрофия. На сегодняшний день разработано и используется множество технологий хирургического воздействия на нижние носовые раковины. Однако современная медицина выдвигает

четкие требования в применение тех, или иных методов хирургического воздействия: функциональность, малоинвазивность и максимально быстрая послеоперационная реабилитация.

Цель данного исследования: изучить и сравнить морфофункциональное состояние микроциркуляторного русла нижних носовых раковин при хроническом гипертрофическом рините на фоне проводимой радиоволновой и лазерной коагуляции.

Материалы и методы исследования. Под нашим наблюдением находилось 32 пациента (19 женщин и 13 мужчин) с хроническим гипертрофическим ринитом. Возраст пациентов колебался от 20 до 59 лет. Все пациенты в зависимости от вида оперативного вмешательства

были поделены на две группы. В 1-ю группу вошли 17 пациентов с хроническим гипертрофическим ринитом, которым была выполнена методика лазерной коагуляции с использованием хирургического импульсно-периодического полупроводникового высокоэнергетического лазера «ЛАЗЕРМЕД-10-01» с длиной волны $0,81 \pm 0,03 \text{ мкм}$ и мощностью лазерного излучения от 1 до 10 Вт. Во вторую группу вошли 15 пациентов с хроническим гипертрофическим ринитом, которым была выполнена радиоволновая редукция нижних носовых раковин с использованием высокочастотного электрохирургического аппарата отечественного производства ЕХВЧ-120 РХ «Надія-4» (радиохирургический скальпель в режиме резка-коагуляция с мощностью от 50 до 70 Вт). Оценка результатов проводилась по следующим критериям: жалобы пациента до и после операции, инструментальный осмотр, эндоскопии полости носа, исследования основных функций носа с изучением микроциркуляторного русла. Структурные изменения капилляров оценивали по результатам компьютерной капилляроскопии носовых раковин с визуальным увеличением в 550 раз (Ви-

деокапилляроскоп Biobase group WXH-8 1004C, JOYMEDTECH co., ltd). Результаты. Анализ полученных результатов исследования показал, что субъективное улучшение носового дыхания, заметное уменьшение объема нижних носовых раковин при объективном осмотре, восстановление слизистой оболочки быстрее происходили при радиочастотной редукции. Это подтверждалось исследованиями микроциркуляторного русла. Эффективность вапоризации подтверждалась изменением глубоких слоев слизистой оболочки сосудов, особенно венул, средняя и наружная оболочки сосудов «заплавались», отмечалась фрагментация эластических волокон. При лазерной коагуляции с возрастанием мощности лазерного излучения периодически происходило увеличение глубины деструкции, вплоть до кости с увеличением диаметра кратера и зоны бокового повреждения, что нуждалось в уменьшении длительности импульса. Таким образом, среди рассмотренных видов малоинвазивной хирургии хронического гипертрофического ринита более эффективным и менее травматичным является метод монополярной радиоволновой редукции нижних носовых раковин.

© Н.О. Шушляпина, А.В. Лупырь, М.И. Ященко, Я.В. Носова, С.А. Худасва, А.Е. Чернякова, Е.А. Анохина, 2019

О.І. ЯМПОЛЬ, С.А. ЛЕВИЦЬКА, А.І. ГОЖЕНКО (ОДЕСА, ЧЕРНІВЦІ, УКРАЇНА)

КОРЕЛЯЦІЯ ГЕНЕТИЧНО УСПАДКОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ ІНТЕРЛЕЙКІНА 1В І ЧАСТОТИ РЕСПІРАТОРНИХ ІНФЕКЦІЙ У ДІТЕЙ

Імунологічні особливості реалізації відповіді організму на вторгнення патогена в дихальні шляхи можуть бути визначальними щодо розрішення респіраторної інфекції у дітей. Сила і спрямованість імунних реакцій при формуванні запальної відповіді організму значною мірою є генетично детермінованими і визначаються успадкованими рівнями продукції компонентів імунної відповіді, зокрема, цитокінів.

Для прогнозування розвитку рецидивів респіраторних вірусних інфекцій (РРВІ) у дітей в залежності від одонуклеотидного поліморфізму гену IL-1 β (C-511T) проведено дослідження 115 пацієнтів. Дослідну групу склали 80 дітей із РРВІ. В контрольну групу ввійшли 35 практично здорових дітей, у котрих при спостереженні протягом одного року зафіксовано менше п'яти короткотривалих епізодів РРВІ.

«Дикий» С-алель ідентифікували в більшості досліджуваних: у 63,04 % (n=145) випад-

ків з 230 виділених алелей у 511 позиції промотора гену IL-1 β був цитозин (С), тоді як «мінорний» Т-варіант виділили в 36,96 % (n=90) випадках. Частота виявлення тиміну в 511 позиції промотора гену IL-1 β була вищою в контрольній групі (45,71% проти 33,12% в дослідній групі), проте статистична обробка отриманих результатів не виявила статистично значимої різниці в розподілі показника ($p > 0,05$). Домінуючим генотипом в дослідній групі був гомозиготний СС-варіант (51,25%). Частки гетерозиготного варіанту генотипу і Т-«мінорного» гомозиготного варіанту у дітей, що часто і тривало хворіють, були меншими та склали 31,25% і 17,50% відповідно.

Контрольна група характеризувалася найвищим відсотком гетерозигот (62,86%). Частка гетерозигот вдвічі перевищувала даний показник у дітей із РРВІ (31,25%). Натомість частоти гомозигот як за СС-(22,86%), так і за ТТ-